

Anton Schuttelaars

versie 1.0 – 22-04-2007

vragen, opmerkingen, toevoegingen: a.schuttelaars@zonnet.nl

Het huis *in de cluyse* aan de Triniteit (ca. 1400 - ca. 1550)

Afkortingen

RA Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, Rechterlijk Archief

Aan de Triniteit stond een huis dat vanaf eind vijftiende eeuw *in de cluyse* en later *in de cluysenaer* werd genoemd. Van Sasse van Ysselt noemt als eigenaren: in 1485 Willem Steenwech, in 1537 heer Gerard van Zuylre en in 1542 Jan Peters van Balen. Of dit huis iets met de Bossche kluizenaressen van het Begijnhof te maken heeft is onduidelijk. Zeker is dat de kluis van deze kluizenaressen in de vijftiende eeuw tegen de kerk van het Begijnhof stond. De suggestie van Van Sasse van Ysselt dat de kluis wellicht eerst aan de Triniteit heeft gestaan en later naar het nabijgelegen begijnhof is verplaatst kan niet met bewijzen worden gestaafd¹.

Nader onderzoek in de Bossche schepenprotocollen heeft geresulteerd in een vrijwel doorlopende lijst van eigenaren van ca. 1400 tot ca. 1550: *zie onderstaande tabel*. Helaas is juist de bezitsoverdracht waar dit onderzoekje om was begonnen, de verwerving van het pand door heer Gerit van Zuylre alias heer Gerit Gerit Hermans, niet teruggevonden. Enkele gegevens beperken de periode waarin deze overdracht plaats kan hebben gehad: (1) we weten dat in 1500 Ludolf Ludolfs Buck het pand verwierf; (2) we weten dat de kinderen van Peter Colen het pand verkochten aan Gerit Gerit Hermans via secretaris Simon van Couderborch als tussenpersoon. Kanunnik Nicolaas Peters Colen overleed op 19-2-1519². De overdracht moet derhalve tussen 1500 en 1519 hebben plaatsgevonden, maar is - mede door het ontbreken van een gedegen index op de schepenprotocollen na 1500 - niet teruggevonden. Evenmin is duidelijk geworden hoe – eveneens in de periode 1500-1519 - de familie Colen het pand in bezit heeft gekregen.

datum	van	aan	aanduiding	Belendingen /bijzonderheden	bron
28-4-1542	Heer en mr. Peter de Ruyter, kanunnik van Sint-Jan en heer Leonart Jordens van Boirt, priester, als executeurs van het testament van heer Wouter Peter Wouters, priester	Heer en meester Jan Peters van Balen, priester en kanunnik van Sint-Jan	huis genaamd in den cluyse aan de Triniteit in 's-Hertogenbosch	-	RA 1335 164r-165r
4-9-1539	Gerit Jan Gerit Hermans die scoenmaker,	Heer Wouter Peter Wouters, priester	huis genaamd in die cluyse in 's-	-	RA 1328 381v-382r

¹ A.F.O. Van Sasse van Ysselt, *De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch, alsmede hunne eigenaars of bewoners in vroegere eeuwen* II ('s-Hertogenbosch 1911-1914) 284-285. Over kluizenaressen en de kluis op het begijnhof zie: L.H.C. Schutjes, *Geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch* IV (Sint-Michielsgestel 1870-1876) 363-365; Lucas G.C.M. van Dijk, 'Kluizenaressen in en rond 's-Hertogenbosch, ca. 1370-1630', *Varia Historica Brabantica* IX ('s-Hertogenbosch 1980) 1-20.

² Schutjes, *Geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch* IV, 250.

	Arnt van Nertwegen zoon van Arnt Gerit Hermans, Willem Claes Goydoncx, man van Aleyt Jan scoenmaker, zoon van genoemde Jan Gerit Hermans, Jan Slaets, man van Angela Reyners zoon van genoemde Jan Gerit Hermans als erfgenamen van wijlen heer Gerit zoon van genoemde Gerit Hermans		Hertogenbosch op een plaats genaamd triniteyt		
??	Heer en meester Nicolaas, Gerit, Peter, Jacob, kinderen van wijlen Peter Colen en Joris Sampson man van Angela, mede namens Jan van Hasselt, man van Aleyt, beide dochters van wijlen Peter Colen	Meester Symon van Coudenborch in naam van heer Gerit Gerit Hermans (= heer Gerit van Zuylre † 1539)	huis genaamd in die cluyse in 's - Hertogenbosch op een plaats genaamd triniteyt	-	RA 1328 381v-382r
13-2-1500	Willem Steenwech	Ludolf Ludolfs Buck	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Berse volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1268 249v-250r
18-9-1486	Willem Steenwech: akte i.v.m. nieuwe goot bij zijn huis		Enen huysse genoemt die Cluize staende bynnen deser stadt ter plaetzen genoemt op die Tryniteyt	By den huysse Aerts van Woenssel een plaetsken tusschen beyden liggende	RA 1255 461r
8-2-1486	Johanna weduwe van wijlen Cornelis Janss	Willem Steenwech	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Berse volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1255 217rv
5-8-1483	Hadewich vanden Vrythoff priorin, Elisabeth van Eyndhoven suppriorin, Heilwich van Bucstel procuratrix, Elisabeth Francken en Mechtelt Kanapart, zusters van het klooster Bethaniën op de Windmolenberg te 's - Hertogenbosch met toestemming van hun biechtvader Coenraet van Stramprode	Johanna weduwe van wijlen Cornelis Jans	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Berse volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1252 342r
4-6-1446	Gielis Gielisz Standaert	Zuster Gertruyt van Permereyn (of Pormereyn?) moeder van de zusters van Maria Magdalena (= klooster Bethaniën op de Windmolenberg) in 's -Hertogenbosch ten behoeve van die zusters	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Beerze volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1216 88v
30-7-1442	Meester Godefridus de Rode, die het langs gerechtelijke weg van Jan van Deyl had verkregen	Gielis Gielis Standaert	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Beerze volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1212 197v
7-7-1432	Jan Martens Leydecker	Gielis natuurlijke zoon van Gielis Standart	huis in 's -Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Beerze volder met een gang van 4 voet breed ertussen;	RA 1202 289v

				- erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	
??	Mechtelt Leydeckers laat het in haar testament na aan:	Jan Martens Leydecker	huis in 's-Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Beerze volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1202 289v
7-1-1409	Willem van Laervenne, Heilige Geestmeester van 's-Hertogenbosch	Mechtelt Leydeckers	huis in 's-Hertogenbosch aan de straat genaamd Triniteyt	- erf van Peter van Beerze volder met een gang van 4 voet breed ertussen; - erf van wijlen heer Jan van Orthen priester	RA 1186 299v
??	Heer Goyaert van Berchen, priester, had in dit huis gewoond en was er gestorven ³				RA 1186 299v

³ Heer Goyaert van Berchen had in 1397 van Henrick Ghisel 2 kamers in erfcijns verkregen in een straatje dat liep van de Oude Dieze naar de Triniteyt, tussen het erf van wijlen Peter van Berze, met een steegje van 4 voet breed ertussen, en de stal van genoemde Henrick Ghisel (RA 1181 140v, 5-2-1397). In 1400 verkocht Heilig Geestmeester Henrick vander Cloot dat zelfde stuk onroerend goed, dan aangeduid als een erf van 4 voet in het straatje dat loopt van de Oude Dieze naar de Triniteit, aan dezelfde heer Goyaert van Berchen (RA 1182 16r, 24-3-1400). Opvallend is dat er in deze akten sprake is van een straatje dat loopt van de Oude Dieze *versus loco dicto Triniteyt*, dat wil zeggen naar de plaats geheten de Triniteyt. Dit straatje lijkt de latere Triniteitstraat te zijn, de Triniteit is een locatie ergens tussen de Oude Dieze en het Cellebroedersklooster, dat op de hoek van de huidige Parade en de Triniteitstraat stond. Vergelijk: Marcel van der Heijden, 'Triniteitstraat', *Bossche Bladen* 6 (2004) 32-34, m.n. 33.